

Кушнірюк В. М.,
кандидат психологічних наук,
доцент кафедри публічного управління та адміністрування
Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу

Василечко В. І.,
слухач магістратури державної служби
Івано-Франківського національного технічного
університету нафти і газу
м. Івано-Франківськ, Україна

МОБІЛІЗАЦІЯ ТА ЗГУРТОВАНІСТЬ ЛІДЕРСЬКИХ РЕСУРСІВ ГРОМАДИ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Україна, обравши курс на євроінтеграцію, визначила одним із важливих напрямів державних реформ саме децентралізацію. Передача центральними органами державної влади певного обсягу владних повноважень суб'єктам управління нижчого рівня, що мають необхідні права, обов'язки та ресурси є можливістю прийняття більш ефективних управлінських рішень на державному, регіональному та місцевому рівнях, аби якомога більше повноважень мали ті органи, що ближче до людей, де такі повноваження можна реалізовувати найбільш успішно.

Справжнім потенціалом спроможності громад нині стають не скільки матеріальні, як – людські ресурси, тобто сукупність кількісних та якісних характеристик трудових здібностей людей, що полягають у їх здатності завдяки наявним знанням, вмінням та навичкам виконувати необхідні завдання та досягати поставлених цілей. Людські ресурси є потенціалом будь-якого суспільного утворення, незалежно від його галузевого спрямування та розмірів.

Особливість людських ресурсів полягає в тому, що люди наділені інтелектом, здатністю до самореалізації та розвитку,

приходять на службу в місцеве самоврядування і залишаються там на тривалий період. Це не лише працевлаштована частина територіальної громади, але й уся працездатна частина, яка готова у випадку появи вакансій здійснити швидко та ефективно заміщення. Тому одним із завдань територіальної громади є забезпечення органів місцевого самоврядування необхідною кількістю працівників потрібної спеціалізації, відповідного рівня кваліфікації та мотивації для реалізації поставлених цілей.

На реалізацію цього завдання на перший план виходять лідери громад, які володіють не тільки відповідними управлінським навичками та знаннями, але й інструментами місцевої демократії та дієвими способами впливу на членів територіальної громади, мають чітке уявлення про їх зміст та логіку використання. Саме на їхні плечі в основному лягає створення, ініціювання, проведення, подання, здійснення законних прав та делегованих повноважень територіальних громад. Лідери, що здатні працювати з емоційною стороною своєї організації наділяють сам наділяють сам процес управління новим змістом та значущістю, що підвищує якість застосування усіх управлінських інструментів [1, с. 74].

Саме лідери в громадах є тими, хто надихає і залучає до роботи заради громади якнайбільше людей, які мають зрозуміти: місцева влада – це вони самі. І саме їм, а не комусь іншому, вирішувати, куди і як витратити спільний бюджет, як будувати добробут та довіру у власній громаді. Довірливі відносини лідерів і членів громади стимулюють довіру, самоорганізацію, творчість громади, що беруть початок з мотивації до пошуку інноваційних ідей. Реалізація таких ідей змінює громаду, створює її унікальний образ, сприяє впровадженню конкурентоспроможних проєктів, нових стратегій, започатковує партнерські стосунки [2, с. 4].

Підґрунтям розвитку та зростання будь-якої територіальної громади вважають згуртованість її мешканців. Актуаль-

ність проблеми конструювання згуртованої громади добре усвідомлюють не тільки представники самоврядування ОТГ та активні члени громад, але й пересічні мешканці міст, сіл та селищ. Соціальна згуртованість близька до ідеї соціальної злагоди, коли люди та їх групи, розуміючи природу публічного блага, підтримують дії членів суспільства заради нього, об'єднуються для спільної справи, ідентифікуючи себе як відповідальних членів суспільства. Тоді відображається наявність спільних цінностей і міцних соціальних зв'язків у суспільстві, а також згоду його членів виконувати свої спільні обов'язки [3, с. 288-289].

Ключовим чинником згуртованості членів територіальної громади є рівень їх інтегрованості, що характеризує вміння місцевих жителів співпрацювати разом. Запорукою такої співпраці є врахування життєвих умов та можливостей для людей із різних верств населення, що проживають на одній території; добра обізнаність людей із своїми правами й обов'язками; наявність довіри членів громади один до одного, до органів місцевого самоврядування та державної влади на місцях. Лідери в громадах активно проявляють і втілюють ознаки згуртованості, а саме: виражене відчуття приналежності до громади, ототожнення себе зі своєю громадою (відчуття «ми»); схожість базових ціннісних орієнтацій членів громади, ясність і визначеність спільної мети, що базуються на схожості бачення минулого, сьогодення та майбутнього, тобто подальшого розвитку громади; взаємозалежність членів громади в процесі спільної діяльності, єдності оцінок, установок і позицій членів громади щодо найбільш значущих для громади знань, ідей, подій; частота, міцність і розгалуженість комунікативних зв'язків (соціальні мережі) громади; рівні можливості розвитку, самореалізації та самоствердження членів громади; ефективна система дотримання і реалізації прав та обов'язків членів громади, включаючи

доступність послуг; толерантність до всіх членів громади незалежно від їхнього походження, статі, віку та переконань; взаємна допомога, підтримка і довіра між членами громади; довіра до місцевих інституцій (органів державної влади та самоврядування), можливість громадського контролю за їхньою діяльністю тощо.

Головним інтегратором будь-якої групи є спільна діяльність її членів. Участь мешканців громади у спільній життєдіяльності територіальних громад – це практика задоволення індивідуальних чи колективних потреб членів громади, вирішення спільних для мешканців проблем чи реалізації їх інтересів. Саме в такій діяльності виявляються лідери, творчі і активні люди, котрі здатні продукувати інноваційні ідеї, які спроможні надихати та організовувати людей.

Громадянам важливо розуміти глибину наростаючих проблем – тих викликів, перед якими можуть постати органи місцевого самоврядування щодня. Щоб впоратись з ними, необхідно спочатку зрозуміти їх, переконатися, що можна бачити виклики з різних точок зору. Часто рішення ускладнюється тим, що проблему бачать лише з одного боку. Саме тут працює лідерство, яке по своїй природі застосовує 3-D бачення і долає виклики, бо концентрує увагу на вирішенні проблем з різних позицій і спрямовує енергію на спільне добро, надихає на інноваційні зміни. Лідерство здатне створити належне соціально-психологічне середовище, без якого досягти стандартів досконалості в громадах майже неможливо [4, с. 71-72].

Можна з упевненістю говорити, що саме тепер, коли Україна досягла перших успіхів у впровадженні реформи місцевого самоврядування та децентралізації, важливими стають лідерство і втілення сучасних управлінських знань та навичок задля успіху усієї громади. Вони дозволять закріпити досягнуті результати, вдосконалити стандарти розвитку, підвищити якість життя людей

і розбудувати громади в Україні за сучасними світовими стандартами.

Література:

1. Романовський О.Г., Гура Т.В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків, 2017. 100 с.
2. Бриль М., Врублевський О. та ін..Успішна територіальна громада: будуємо разом. Харків : Видавничий будинок Фактор, 2018. 128 с.
3. Кирилюк В.В. Сучасні підходи щодо визначення соціальної згуртованості суспільства ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», 2014. С. 288-289.
4. Петренко В.П., Струк Н.П. та ін. Обізнані мешканці – сильна громада: навчально-методичні матеріали для місцевих лідерів. Івано-Франківськ: ТзОВ «Цифрові технології друку», 2016. 128 с.